

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
Кафедра міжнародної економіки

ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ТА МОДЕЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ

Всеукраїнська
науково-практична конференція

**«ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ:
ПРІОРИТЕТИ ДЛЯ УКРАЇНИ»**

6 листопада 2021 року

м. Київ

Скорба О.А.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри бухгалтерського обліку та оподаткування,
Сумський державний університет*

ВПЛИВ РИЗИКУ В ДОСЯГНЕННІ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

Серед багатьох задач, які постають перед Українським бізнесом в сучасних умовах господарювання, на наш погляд найбільш актуальною є вміння управління ризиками. Процеси інтеграції до Європейського економічного простору з нашої точки зору і є одним із джерел економічних ризиків, які постають на цьому шляху. Тому вміння використовувати ризик-менеджмент в управлінні сприятиме досягненню сталих цілей та завдань суб'єктів господарювання, але це напевно не зведе ступінь появи різного роду ризиків нанівець.

Існує багато визначень поняття ризику як багатовимірної категорії. Термін «ризик» походить від латинського «risicari», що означає «наважитися». На практиці ж під ризиком розуміється – можлива небезпека будь-якого несприятливого результату, тобто отримання негативного результату від проведення тієї чи іншої господарської операції.

Ризик менеджмент, управління ризиками – процес прийняття і виконання управлінських рішень, спрямованих на зниження ймовірності виникнення несприятливого результату і мінімізацію можливих втрат, викликаних його реалізацією [1].

Дослідивши різні підходи в класифікації ризиків, їх можна об'єднати в наступні групи [2, с. 113]:

- за місцем прояви (за походженням загрози) – зовнішні, внутрішні;
- за сферою походження-виробничі, комерційні, фінансові, інвестиційні, екологічні;
- по тривалості – короткострокові, середньострокові, довгострокові;
- за ступенем впливу – допустимий, критичний, катастрофічний;

- по можливості страхування - що страхуються, що не страхуються.

Можна також виділити й інші групи ризиків, які впливатимуть на ризик-менеджмент суб'єкта господарювання. В більшій мірі інтерес викликають винники виникнення ризику, до яких відносять, перш за все зовнішні та внутрішні фактори представлені в таблиці 1 [2, с. 114].

Таблиця 1

**Зовнішні та внутрішні фактори,
що визначають ризики діяльності**

№ з/п	Ризики	Зовнішні	Внутрішні
1.	Фінансові ризики	Відсоткова ставка Курс валют Кредит	Ліквідні засоби Грошовий потік
2.	Стратегічні ризики	Конкуренція Зміна споживчого ринку Галузеві зміни	Дослідження Інтелектуальний капітал
3.	Операційні ризики	Законодавство Культура Склад ради директорів	Бухгалтерський облік Підбір кадрів Технології Постачання сировини
4.	Небезпеки	Договори Постачальники Довкілля Природні небезпеки	Комерційна служба Персонал Майно Продукція та послуги

Наведена класифікація відображає проблемні зони діяльності підприємства, які можуть бути пов'язані з ризиками.

Ризики часу стійкості можна розділити на короткострокові (середньострокові) і довгострокові ризики. Перші ризики можуть проявитися в період до 3 років, другі - в період від 3 до 10 років.

Короткострокові (середньострокові) ризики пов'язані в першу чергу, з неправильною оцінкою короткострокових (середньострокових) чинників розвитку суб'єкта господарювання (наявність сировинної бази для організації виробництва, тощо).

Довгострокові ризики пов'язані з факторами тривалої дії, до яких відносяться кон'юнктурні, технологічні, соціальні, правові та екологічні чинники. Ці фактори визначають напрямки розвитку економіки країни і пов'язані з цим ризики на рівні суб'єкта господарювання (ризик невірної оцінки тенденції розвитку, прогнозний ризик і ризик недосягнення стратегічних цілей розвитку суб'єкта господарювання).

Ще одним з напрямків розгляду ризиків стратегічної стійкості є ризики просторової стійкості. Ці ризики можна розділити на дві групи: бізнес ризики та регіональні ризики. Перша група ризиків пов'язана зі сферою діяльності партнерів по бізнесу, до яких відносяться банки і інвестиційні фонди, а також постачальники і покупці суб'єкта господарювання. Другу групу складають регіональні ризики, пов'язані з політичною та економічною ситуацією в країні.

Важливим аспектом стратегічної стійкості підприємства є ідентифікація ризиків, яка повинна забезпечити визначення окремих ризиків. На даний час розроблено велику кількість методів ідентифікації ризиків, що закріплені в стандартах управління ризиками.

Для успішної діяльності в майбутньому, застосовуючи в своїй діяльності ризик-менеджмент, необхідно йти на компроміс, тобто обирати стратегію, яка буде забезпечувати отримання мінімального виграшу при будь-якому збігу обставин. Це допоможе знизити ризик прийняття неправильних тактичних і стратегічних рішень, але може призвести до збільшення витрат на моніторинг оточуючого середовища.

Література:

1. Вікіпедія. URL: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Ризик_\(значення\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Ризик_(значення)).
2. Інтегрована звітність в контексті євроінтеграції України: сучасний стан, перспективи розвитку та запровадження: монографія / за заг. ред. Савченка Т.Г., Гриценко О.І. Суми : Вінніченко М.Д., 2018. 126 с.
3. Захаркін О.О. Оцінка ризикостійкості підприємства при управлінні його інноваційним розвитком. *Економічний простір*. 2015. № 98. С. 165–176.

4. Балахніна А.В. Управління підприємством в умовах невизначеності та ризику. *Управління розвитком*. 2011. № 20. С. 159.

5. Карпунцов М.В. Ризикостійкість підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2008. № 3. С. 71–76.

Студінська Г.Я.

*доктор економічних наук, доцент,
Національний університет харчових технологій*

РОЛЬ БРЕНДУ У ФОРМУВАННІ ПРОДОВОЛЬЧИХ СИСТЕМ

Проаналізовано зміст поняття «продовольча система». Виокремлені та обґрунтовані недоліки визначення «продовольча система» у проекті КМУ Стратегії продовольчої безпеки до 2030 р. Візуалізовані інтеграційні зв'язки між елементами продовольчої системи, а також місце та напрям впливу брендингу на ці елементи. Розкрито форми брендингу, які можливо застосовувати у сільському господарстві.

Поняття «продовольча система» розглядається сьогодні, головним чином, в законодавчих документах у контексті продовольчої безпеки країни. Зокрема, досить ґрунтовне визначення цьому поняттю сформульоване у проекті Кабінету Міністрів України «Стратегія продовольчої безпеки на період до 2030 року»: «Продовольча система – усі учасники ланцюга виготовлення харчових продуктів (від первинного виробництва до реалізації продукції споживачеві), їх взаємозв'язана діяльність по створенню доданої вартості, пов'язана з виробництвом, змішуванням, переробкою, розподілом, споживанням та утилізацією харчових продуктів. Продовольчі системи охоплюють усі харчові продукти та продукти первинного виробництва, включаючи продукцію рослинництва і тваринництва, лісового господарства, рибальства та аквакультури, а також економічні, соціальні та природні умови в яких взаємодіють різні виробничі системи» [1].